

LEDER

ET SAMFUNN I ENDRING. KONSEKVENSER FOR MORGENDAGENS PLEIE- OG OMSORGSTJENESTER.

Antall brukere av pleie- og omsorgstjenesten under 67 år er fordoblet de siste 10 år. Samlet utgjør brukere under 67 år 1/4 av alle brukere av pleie- og omsorgstjenester i Norge. I flere kommuner meldes at mottakere av omsorgstjenester under 67 år står for over 50 prosent av den totale ressursbruken.

En endring av alderssammensetning av brukergruppen av pleie- omsorgstjenester vil med stor sannsynlighet påvirke kommunenes valg av strategier og organisering av tjenestetilbud, og det vil påvirke kommunens utforming av lokale bo- og behandlingsarena.

Når det gjelder sistnevnte berører det et velkjent tema om det skal bygges sykehjem eller omsorgsboliger. Dette temaet har vært gjenstand for mange diskusjoner rundt om i kongeriket. Debatten om sykehjem eller omsorgsbolig har pågått i mange år, og har til dels blitt opplevd som utmattende og splittende i mange kommuner. Tilsvarende diskusjoner har vi ikke i nabolandene Sverige og Danmark. Det kan skyldes at for eksempel Danmark gjorde et valg på slutten

av 80-tallet der Folketinget vedtok at det ikke lenger skulle gis tilskudd til bygging av flere sykehjem. I stedet ble pleiehjemmene, tilsvarende norske omsorgssenter med omsorgsboliger den arenaen som skulle være åstedet for heldøgns pleie og omsorg.

Dagens brukere som består av relativt mange under 67 år har gradvis endret oppfatninger av hvor de ønsker å få sitt tilbud dersom helsa svikter. Dette underbygges blant annet gjennom en undersøkelse Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) har gjennomført på oppdrag for Asker kommune (2004). Det ble foretatt en spørreundersøkelse blant et utvalg av kommunens innbyggere mellom 54 år og 74 år. Resultatet fra denne undersøkelsen viser blant annet:

Bare 3 prosent mener at sykehjem vil være det beste tilbudet i en situasjon med svekket helse.

9 av 10 gir sin tilslutning til at alternative botilbud kan utvikles i stedet for sykehjem forutsatt at nødvendige tjenester er tilgjengelige.

Det faktum at brukerne av pleie- og omsorgstjenesten endrer oppfatninger og får andre preferanser når det gjelder boarena den dagen helsa svikter er også tema i St. meld. nr. 25 Mestring, muligheter og mening:

”Det er først og fremst brukernes behov og ønsker som må legges til grunn for valg av boformer og organisering av tjenestetilbudet. Utbygging av omsorgsboliger og hjemmetjenester må sees i lys av at 1/4 av omsorgstjenestens brukere nå er under 67 år, og at denne brukergruppen er fordoblet de siste 10 år. Videre ser det ut til at flere også blant de nye eldre generasjoners brukere ønsker alternativer til institusjon ved langvarig opphold”.

RO viser til debattheftet ”Framtidens omsorgstjeneste” som Kommunenes Sentralforbund har sendt kommunene. Dette er et debattopplegg om verdivalg, kvalitet og effektivitet i kommunale pleie- og omsorgstjenester.

Kurs- og konferanseoversikt

Fleksible arb.tidsordninger i pleie og omsorg

Obs! Ny dato

12.-13. februar 2007

Rica Hell Hotel, Stjørdal

Nasjonal konferanse for helseforetak og kommunehelsetjeneste

19.-20. mars 2007

Clarion Hotell Royal Christiania, Oslo

”Trender i pleie og omsorg”.

RO arrangerer årlig en konferanse som vi kaller ”Trender i pleie og omsorg”. Årets konferanse ble avholdt 23. og 24. oktober på Clarion Hotell Royal Christiania. Det ble en konferanse i kreativitetens og ideutviklingens tegn med en overstrømmende engasjert Christine Koht og en engasjerende Börje Ehrstrand blant andre.

RO gjentar suksessen

22.-23. oktober 2007 i Oslo

VEILEDER BPA

RO har sammen med Dialogue AS med støtte fra Sosial- og helsedirektoratet utarbeidet en veileder for arbeidsledere med Brukerstyrt Personlig Assistanse (BPA). Veilederen er internettbasert og den finnes på ROs hjemmeside, www.ro.no hvor den er et av hovedvalgene øverst på siden, klikk på ”BPA-veileder”.

BPA-veilederen retter seg først og fremst mot arbeidsledere som har avtale med kommunen som arbeidsgiver for sine assistenter. Veilederen er erfaringsbasert, det vil si at den tar opp emner og gir råd ut fra erfaringen til arbeidsledere gjennom mange år. Når veilederen behandler temaer som det er knyttet lovforståelse til, er kapitlene lenket direkte til loven eller til autoritative sider hos for eksempel arbeidstilsynet.

I tillegg til selve hovedkapitlene som er i pdf-format, finnes en rekke linker til forslag til tabeller, avtaletekster, kalendere, planer med mer i word- eller excel-format hvor arbeidsledere selv kan lage egne dokumenter med disse originalene som mal. Veilederen har flere og enkle, utskriftsfunksjoner som skal gjøre det enkelt også for kommuner å ta ut veilederen og dele ut til arbeidsledere som ikke har internettilgang.

“Kvalitetsindikatorer og verktøy for brukerdiallog – innen psykisk helse, utviklingshemming og demens”

RO fikk i oppdrag fra KS å gjennomføre FoU-prosjektet “Kvalitetsindikatorer og verktøy for brukerdiallog – innen psykisk helse, utviklingshemming og demens”. Prosjektet finansieres av Sosial- og helsedirektoratet.

Bakgrunnen var at kommuner som har gjennomført kvalitetskartlegging innen pleie og omsorg, etterspør verktøy for kartlegging av kvalitet

- på tjenester til personer med psykiske lidelser
- på tjenester til personer med utviklingshemming
- på tjenester til personer med demens

FOKUS

Ved å finne gode indikatorer på kvalitet innen tjenesteområdene til de nevnte målgrupper, ønsker KS å bidra til å styrke kvalitetsutviklingen i kommunene. De nye verktøyene skal utvikles i tråd med kvalitetsmodellen for Effektiviseringsnettverkene, og skal inneholde både

- indikatorer for objektivt målbar kvalitet
- verktøy for brukerdiallog (for eksempel brukerundersøkelser)

Verktøyet er utviklet i samarbeid med kommunene og brukerne

Prosjektet er delt inn i tre delprosjekter. Delprosjektene er gjennomført i ulike faser. I første fase har ansatte og brukere fra Stjørdal kommune jobbet i arbeidsgrupper for å utvikle kvalitetsindikatorer. Fokus i alle arbeidsgruppene har vært: “Hva kjennetegner gode tjenester for målgruppen?” Hva er spesielt, i forhold til andre som mottar tjenester fra pleie- og omsorg. I neste fase har utfordringen vært å redusere antall indikatorer ned til et overkommelig antall. Ansatte og brukere i Malvik, Melhus, Trondheim og Levanger har vært med på å velge ut de best egna og viktigste indikatorene. I siste fase har vi samarbeidet med ansatte og brukere i Orkdal kommune og Steinkjer kommune. I tillegg til ansatte og brukere har vi samarbeidet med aktuelle brukerorganisasjoner og kompetansesentra.

Kvalitetsundersøkelsen og verktøy for brukerdiallog for personer med psykiske lidelser ble ferdigstilt i juli 2006 og lagt ut på www.bedrekommune.no i oktober.

De to andre delprosjektene ferdigstilles i desember og skal legges ut på www.bedrekommune.no i januar 2007.

Tankevekkende bok

“Den intuitive organisasjonen – Forny virksomheten med de samme menneskene” av Lars Klemsdal

Daglig oversvømmes vi av de gode råd og oppskrifter for hvordan vi kan skape et vellykket arbeidsliv. Problemet er at slike oppskrifter er generelle. Tilsynelatende handler de nettopp om deg og din organisasjon, men gjør de egentlig det? Nei. Mest av alt minner de oss om vår utilstrekkelighet, fordi idealet er det ekstraordinære. Men organisasjonsutvikling er ikke noe ekstraordinært eller spesielt. Det er noe som skjer i hverdagen. Hver dag. For når det kommer til stykket: Vi er vanlige ansatte og vanlige ledere, i vanlige organisasjoner.

Den intuitive organisasjonen er ikke en supermodell av en organisasjon, men en hvilken som helst vanlig virksomhet som er i stand til å lære av sine hverdags-

faringer. I denne boken utfordrer Lars Klemsdal oss til å tenke nytt rundt våre forestillinger om arbeidslivet og de moderne organisasjonene.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

I statsbudsjettet for 2007 er det foreslått 74,704 mill. kroner til kommuner som søker om stimuleringstilskudd til BPA.

Søknadsfrist: 1. mars 2007, se veiledning til søknad om stimuleringstilskudd for 2007.

Vedrørende selve ordningen med BPA, vises det til Rundskriv I-20/2000 til lov om sosiale tjenester m.v. og Rundskriv I-15/2005 fra HOD: Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) – utvidelse av målgruppen.

Spørsmål vedrørende BPA kan rettes til RO, tlf: 74839799.

Helse og omgivelser – arkitektur og design for livskvalitet og helse

Erfaringer viser at gode omgivelser fremmer livskvalitet og helse for alle, også når du bor på sykehjem.

Norsk Form har invitert 9 kommuner (Bærum, Flora, Kristiansand, Larvik, Melhus, Stange, Stord, Tromsø og Trondheim), til et nettverksamarbeid med Norsk Form, Husbanken, Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse, KS, SINTEF, Kirkens Bymisjon i Oslo og RO.

Norsk Form er en tverrfaglig arena for formidling, prosjektutvikling, debatt og nettverksbygging knyttet til fagområdene arkitektur, design og stedsutvikling.

Et overordnet mål for prosjektområdet er å øke livskvaliteten og helse ved hjelp av satsning på arkitektur og design. I utgangspunktet skal arbeidet rettes mot institusjoner innenfor pleie- og omsorgssektoren og psykisk helsevern.

Et delmål er å øke bevisstheten hos myndigheter og helsefaglig personell om sammenhengen mellom helse, livskvalitet og de fysiske omgivelser.

I løpet av 2006 kommer SINTEF/NTNU med ny rapport av forsker Karin Høyland: **“Erfaringer med nye boformer for eldre”**

Vi takker for godt samarbeid med de kommunene hvor RO har hatt oppdrag i 2006.

Leder og ansatte ved RO ønsker samtidig alle i kommunene *en riktig God Jul og et Godt Nyttår.*

